

Інфляція (CPI) у травні

Інфляція (CPI) у травні поточного року становила 1,3 %, порівняно з квітнем. З початку року – 6,2 %.

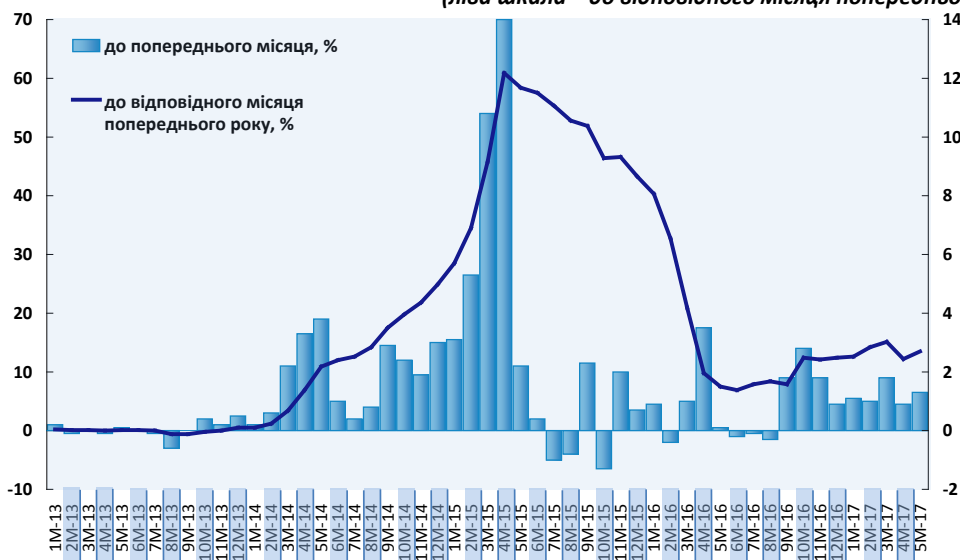
Зростання споживчих цін, в основному, зумовлено посиленням тиску з боку немонетарних, зокрема сезонних чинників формування цін на плодоовочеву продукцію. Сезонність у цьому році посилилась втратами, понесеними внаслідок жорстких погодних умов: ціни на фрукти та овочі перевищили сезонні для травня тенденції та підвищились на 12,8 % та 16,7 % (середнє подорожчання упродовж попередніх п'яти років зафіксовано на рівні 5,5 % та 2,4 % відповідно). Це спровокувало прискорення небазової інфляції, яка за розрахунками Мінекономрозвитку становила 2,6 % (1,3 % у квітні), внесок до загальної інфляції – 1,1 відсоткового пункту (далі – в. п.). Водночас, незважаючи на збільшення ціни на природний газ для населення у більшості областей, його вплив на загальну інфляцію був незначний.

Позитивний ефект на цінову ситуацію мала відсутність тиску з боку монетарних факторів (базова інфляція становила 0,3 %, внесок – 0,2 в. п.) завдяки стримуючому впливу укріплення обмінного курсу гривні (сповільнилося зростання цін на продовольчі товари з високим ступенем промислової обробки та відбулося зниження цін на окремі непродовольчі товари).

Очікується, що у другій половині 2017 р. формування інфляційного тренду на споживчому ринку відбуватиметься, переважно, під впливом дії фактору витрат, а також коригування тарифів на окремі послуги ЖКГ, що частково нівелюватиметься насиченням внутрішнього ринку товарами, виваженою монетарною і фіскальною політикою, відсутністю значних коливань на валютному ринку.

«інфляція у травні становила 1,3 %»

Рис. 1. Темпи приросту (падіння) споживчих цін, %
(права шкала – до попереднього місяця),
(ліва шкала – до відповідного місяця попереднього року)

«ціни на споживчому ринку у середньорічному вимірі залишилися на рівні попереднього місяця»

Наразі зростання цін на споживчому ринку у річному вимірі дещо прискорилося (у травні 2017 р. до 13,5 % з 12,2 % у квітні 2017 р.), середньорічний індекс цін (зміна цін до відповідного періоду попереднього року) не змінився порівняно з попереднім значенням і становив 13,5 % як у січні-травні 2017 р., так і у січні-квітні 2017 р. Така динаміка є результатом впливу немонетарної складової інфляції (інфляції витрат попереднього періоду та прояву сезонності). Так, за розрахунками Мінекономрозвитку небазова інфляція у річному вимірі становила 21,2 %, середньорічний індекс у січні-травні – 20,6 %. Поряд з тим,

базова інфляція збільшувалась меншими темпами – у річному вимірі становила 6,5 %, середньорічний індекс у січні-травні – 6,4 %.

Табл. 1. Темпи приросту/зниження ІСЦ за розділами товарів та послуг

	Травень 2016 р., % м/м-1	Травень 2017 р., % м/м-1	Внески у зміну ІСЦ, в. п. за травень 2017р.	Питома вага у споживчому наборі, %
Усі товари та послуги	0,1	1,3	-	100
Зміна базового ІСЦ	0,2	0,3	0,2	57,4
Зміна небазового ІСЦ	0,0	2,6	1,1	42,6
Зростання цін				
Продукти харчування та безалкогольні напої	0,2	2,3	1,0	41,8
Алкогольні напої, тютюнові вироби	3,3	2,7	0,2	7,9
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	-2,0	0,8	0,1	7,5
Ресторани та готелі	0,4	0,8	0	2,2
Охорона здоров'я	0,6	0,7	0	6,7
Транспорт	2,8	0,5	0,1	12,1
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	0,2	0,2	0	4,7
Зв'язок	0,1	0,1	0	3,2
Освіта	0,7	0,1	0	1,6
Зниження цін				
Різні товари та послуги	0,3	-0,1	0	3,7
Відпочинок і культура	-1,8	-0,3	0	3,2
Одяг і взуття	0	-1,0	-0,1	5,4

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку.

Серед інфляційних чинників у травні були:

Внутрішні:

- **сезонні:**

скорочення запасів плодоовочевої продукції, що обумовило зростання оптово-відпускних цін (викликало відповідну динаміку роздрібних цін) та відповідно їх імпорту;

Довідково. За інформацією Мінагрополітики станом на 26.05.2017 найбільше оптово-відпускні та роздрібні ціни збільшились на цибулю врожаю 2016 р. (на 37 % та 14 % відповідно) та моркву врожаю 2016 р. (на 26 % та 27 %).

За попередньою інформацією ДФС збільшився імпорт: моркви, ріпи, столових буряків, редьки, селери у 3,1 разу порівняно з попереднім місяцем; яблук, груш та айви – у 1,9 разу.

- **економічні:**

збільшення собівартості сільгоспвиробництва (у т.ч. й через негативний вплив втрат, понесених внаслідок жорстких погодних умов навесні) та, відповідно, активізація цінової динаміки у харчовій промисловості;

Довідково. Сукупні витрати на виробництво сільськогосподарської продукції у січні-квітні 2017 р. порівняно з відповідним періодом минулого року збільшились на 25,2 %, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 27,4 %, продукцію тваринництва – на 19,7 %.

Ціни виробників харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів зросли у травні 2017 р. на 16,9 % (у розрахунку до відповідного місяця попереднього року).

підвищення середніх цін реалізації сільськогосподарських тварин (у живій масі) – на 25,2 % (у січні-травні порівняно з січнем-травнем 2016 р.) як через витратний чинник, так і скорочення пропозиції на фоні АЧС;

Довідково. За попередньою інформацією ДФС у травні 2017 р. імпорт м'яса та їстівних субпродуктів збільшився на 22,7 % порівняно з попереднім місяцем.

розширення купівельної спроможності населення (зокрема, з урахуванням перерахунку пенсій та інших виплат, прив'язаних до прожиткового мінімуму, який відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» підвищено з 01.05.2017 з 1544 грн. до 1624 гривень);

- **адміністративні** – підвищення цін (тарифів) на водопостачання, водовідведення та природний газ (ціну на природний газ для потреб населення підвищено до 6,9579 грн./куб. м з ПДВ).

«у травні інфляція на 85 % сформована її небазовою компонентою»

«основним чинником збільшення цін є типове для травня подорожчання плодоовочевої продукції»

Довідково. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» встановлено:

- ціну на газ, за якою НАК "Нафтогаз України" здійснює продаж/постачання природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій та виробників теплової енергії в рамках виробництва теплової енергії з метою надання послуг з опалення та постачання гарячої води населенню та релігійним організаціям - 4942 грн. за 1000 куб. м без врахування ПДВ;

- торговельну націнку постачальників газу зі спеціальними зобов'язаннями – не більше 2,5 %.

Вартість газу як товару, без урахування плати (тарифів) за послуги розподілу та транспортування, складає 5065,55 грн. за 1000 куб. м без ПДВ.

Разом з тарифом на розподіл та транспортування (732,70 грн.), та із врахуванням ПДВ (1159,65 грн.) ціна газу становить 6957,90 грн. за 1000 куб. м.

Зовнішні:

зростання цін на продовольство на світовому ринку (індекс цін на продовольство ФАО у травні 2017 р. у розрахунку до травня 2016 р. збільшився на 10 % і на 2,2 % порівняно з показником квітня цього року).

Стримуючими чинниками у травні виступали:

Внутрішні:

- **сезонні** – здешевлення молока та молочних продуктів через збільшення їх пропозиції: молока – на 2,1 % (середнє зниження цін саме у травні упродовж попередніх п'яти років за розрахунками Мінекономрозвитку становить 2,1 %), інших молочних продуктів – на 0,2 % (0,4 %). Додатковим дефляційним чинником стало також зниження цін упродовж травня у виробництві молочних продуктів на 1,6 %;

- **монетарні:**

монетарна політика й виконання бюджету з профіцитом;

Довідково. За оперативними даними Національного банку на кінець травня 2017 р. порівняно із кінцем грудня 2016 р. монетарна база знизилась на 3,5 %, грошова маса за цей же час – на 1,3 %.

Водночас за даними Казначейства упродовж січня-квітня 2017 р. консолідований бюджет зведено з профіцитом на рівні 38,6 млрд гривень.

скорочення споживчого кредитування (за оперативними даними Національного банку кредити, надані домашнім господарствам (крім фізичних осіб – підприємців), за січень-травень знизились на 2,3 %);

динаміка обмінного курсу гривні у лютому-травні 2017 р. – середньомісячний офіційний курс гривні до долара США за цей період ревальвував на 2,7 %;

- **адміністративні** – **зниження вартості перевезень залізничним транспортом** – на 0,7 % (середнє травневе зниження вартості упродовж попередніх п'яти років за розрахунками Мінекономрозвитку становить 0,9 %).

Довідково. Зміна тарифів на залізничні пасажирські перевезення здійснюється згідно із запровадженим механізмом коригування вартості проїзду пасажирів залежно від календарного періоду відповідно до наказу Мінінфраструктури від 19.03.2012 № 170 «Про затвердження Тарифів на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу залізничним транспортом у внутрішньому сполученні» (zareєстрованого в Мін'юсті 23.03.2012 за № 447/20760).

Зовнішні – **зниження котирувань на нафту на світовому ринку**, що на фоні укріплення гривні сприяло уповільненню темпів зростання цін на пальне.

Довідково. За даними Світового банку ціна на нафту марки Brent у травні знизилась на 4 % до 50,87 долара США/барель (з початку року подешевшала на 5,9 %). В Україні вартість палива та мастил у травні збільшилась на 0,9% (у квітні 2017 р. ціни підвищились на 1,2 %).

Примітка. У травні 2017 р. відбулося зниження цін виробників промислової продукції на 1,3 % (порівняно зі зростанням на 1,6 % у квітні), як за рахунок зниження тиску з боку зовнішніх чинників (зменшення цін на світовому ринку залізної руди, чорних металів і нафтопродуктів), так і внутрішніх (здешевлення електроенергії для промисловців).

Очікування. Незважаючи на прискорення інфляції у травні, прогноз на рік залишається без змін: очікується зростання споживчих цін на рівні 11,2 % (грудень 2017 р. до грудня 2016 р.).

Ризиками, що можуть призвести до помітної активізації інфляційних процесів у найближчі місяці на споживчому ринку є відновлення девальваційних тенденцій, різке зростання цін на світовому ринку, більш суттєве перенесення витрат виробництва на споживчі ціни.

«подорожчання природного газу для потреб населення не мало вагомого впливу на формування загального індексу інфляції»

«посилення позиції гривні стримувало зростання споживчих цін»

«у подальшому очікується збереження помірної інфляційної динаміки»